

Probele de calificare pentru caii de rasă Lipițană la Herghelia Sâmbăta de Jos

19.06 – 20.06.2013

Un raport de Dr. Thomas Druml

În zilele de 19 și 20 iunie la Herghelia românească de cai de rasă Lipițană de la Sâmbăta de Jos s-au desfășurat probele anuale de calificare pentru armăsarii și iepele care au împlinit 3 ani. Cu ocazia unei călătorii efectuate în România, Dr. Thomas Druml, președintele Comisiei de creștere a Federației Internaționale a crescătorilor de cai de rasă Lipițană – Lipizzan international Federation (L.I.F.) a reușit să participe la acest eveniment căpătând astfel o imagine despre rutina activităților de ameliorare și exploatare în această herghelie cu tradiție.

După cum era de anticipat, impresia a fost excepțională. În preziua desfășurării lucrărilor de calificare, Dr. Cosmin Drăgan, șeful Hergheliei Sâmbăta de Jos și Ing. Mihail Lechkun, din cadrul Direcției de creștere, exploatare și ameliorare a cabalinelor – Regia Națională a Pădurilor – Romsilva au prezentat herghelia. Infrastructura sistemului de creștere este fără cusur iar sunt întreținuți și îngrijiți în cele mai bune condiții. Herghelia cu ai săi frasini de până la 200 de ani reprezintă un rezultatul unei concepții bine încheiate și, asemenea hergheliei Lipica dispune de un microclimat tehnologic optim pentru om și cal.

În ziua următoare Dr. Drăgan a oferit posibilitatea vizionării tuturor armăsarilor pepinieri, ocazie prin care atât persoanele lucrătoare în cadrul hergheliei cât și animalele au arătat cea mai valoroasă latură a muncii lor.

De mai multe generații, liniile genealogice ale armăsarilor în România sunt crescute în mai multe ramificații, întrucât aici la potrivirea perechilor, se pune mare preț pe combinație optimă cu fiecare iapă mamă. În acest moment la Sâmbata montează 14 armăsari pepinieri: Conversano XXXV, Favory XXXVI, Favory XXXVII, Neapolitano XXIX, Neapolitano XXXVI, Neapolitano XXXII, Maestoso L, Maestoso LIII, Pluto XXI, Pluto XXV, Tulipan XX, Tulipan XXIII, Siglavy Capriola XVII și Siglavy Capriola XXVII.

Armăsarul Favoy XXXVI, nascut în 2003, din iapa mamă 691 Siglavy Capriola XV-20, este un armăsar impozant (cu o mare dezvoltare corporală), care prezintă: o linie superioară bine arcuită suficient de solidă, un gat lung, prins sus foarte bine, un cap masculin reprezentând foarte tipul rasei. Umerii sunt bine poziționați, bine dezvoltați și îmbrățați în mușchi, spinarea, de lungime medie, continuă către o crupă bine

inserată. Armăsarul arată în mișcare un trap regulat și sigur, cu o excepțională tendiță de înaintare și înălțare, acoperind (eficient) mult teren.

Mai jos un studiu (fotografic) al capului acestui armăsar plin de tip.

Armăsarii pepinieri care reprezintă linia genealogică Tulipan (la Herghelia Sâmbăta de Jos) sunt toți foarte echilibrați și armonioși. Aici este prezentat armăsarul Tulipan XX, născut în anul 2001 din iapa mamă 691 Siglavy Capriola XV-20, care este un armăsar cu dezvoltare corporală medie, un armăsar foarte uscățiv și nobil, cu o bună linie superioară, un gât puternic cu lungime medie și un cap foarte tipic. Armăsarul prezintă în raport cu buna adâncime a pieptului (toracelui) un fundament (ansamblul reprezentat de membre) o structură fină și uscativă. Alura la pas este curată în ritm acoperind (eficient) terenul, iar trapul este bun.

Mai jos este prezentat armăsarul Tulipan XXII, un armăsar compact, foarte robust, un trunchi bine descins care se încadrează excepțional în tipul rasei.

În tradiția (creșterii și ameliorării cailor de rasă în cadrul) hergheliilor din România se pune un foarte mare preț pe testarea performanțelor și, din acest motiv, vizita a fost o ocazie unică de cunoaștere a sistemului românesc și a diverselor probe prin care sunt testați caii.

Testarea este structurată în trei secțiuni: o probă de testare a capacității energetice, o probă de dresaj în atelaj de 1 cal și evaluarea caracterelor de exterior și a revenirii după efort.

- 1) Probă alură liberă, înhămare individuală la atelaj, pe 5 km, cu 350 kg greutate tractată (viteza de deplasare = 15 km/h), timpul realizat trebuie să fie de 20 minute, în cazul depășirii punctajul este diminuat.
- 2) Proba de tracțiune ușoară la pas, timpul realizat trebuie să fie de 9 minute.
- 3) Proba de trap, pe 3 km, timpul realizat trebuie să fie de 12 minute.

Proba de dresaj este evaluată de o comisie. Criteriile de evaluare sunt următoarele: mersurile, impulsul mișcărilor, corectitudinea alurilor, tranzițiile și caracterul.

Capacitatea de revenire este verificată de către un medic veterinar, după care urmează evaluarea exteriorului.

În total au fost testate 15 exemplare tineret, iepe și armăsari care au împlinit vârsta de 3 ani. Având în vedere temperaturile ridicate de mijloc de vară (până la 37 grade Celsius la umbră), solicitările la care au fost supuși caii au fost enorme. În ciuda epuizantei probe de testare a capacității energetice în atelaj / căruță, caii

s-au prezentat imediat la următoarea probă – progresia de dresaj, cu prospețime, iar în careu nu au avut nevoie de mijloace suplimentare de impulsione. Un spect foarte pozitiv demn de remarcat este maniera corectă (d.p.d.v. bioetic) de lucru cu caii, mijloacele de instruire și conducere a atelajului care au fost adaptate vârstei cailor. Traseul și terenul au fost străbătute liniștit, fără presiune asupra cailor, cu această ocazie conducătorii de atelaje care fac parte cu toții din personalul permanent al hergheliei, au arătat astfel capacitate de înțelegere subtilă și un simț profesional deosebit pentru cal.

Herghelia Sâmbăta de Jos și conducerea sa au lăsat o impresie foarte pozitivă, aici la Herghelia Sâmbăta de Jos a fost s-au făcut eforturi enorme, privind lucrurile din perspectiva infrastructurii, organizării, precum și din perspectiva calității managementului și a cailor. Toate acestea arată că herghelia se află pe un drum care mai mult ca sigur va duce într-un viitor de la care sunt multe de așteptat.

Președinte al Comisiei de creștere al Federației Internaționale a crescătorilor de cai de rasă Lipițană
Dr. Thomas Druml

Explicațiile fotografiilor:

1. Grupul de iepe în umbra frasinilor seculari nu a afectat în niciun fel întreaga activitate în jurul probelor de calificare (animalele din atelaje, în special armăsarii tineri, prin antrenament și pregătire riguroasă nu au fost influențati de prezența iepelor).
2. Armăsarii tineri la Secția de creștere a tineretului mascul de la Beclean, Brașov se bucură de pășunatul liber din mai până în octombrie. Numai peste iarnă și în timpul nopții aceștia sunt adăpostiți în grajduri.
3. Fotografie cu specialiștii R.N.P. – Romsilva.
4. La Herghelia Sâmbăta de Jos grajdurile sunt renovate, cai îngrijiți iar activitățile tehnologice se derulează eficient, acestea sunt aspecte ce conturează imaginea unei herghelii cu tradiție.